

Monumentnummer*: 519038

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82633/11

Woonplaats* Breda
Gemeente* Breda
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Breda
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Breda
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6452

Omschrijving**

Inleiding

BIOSCOOP/THEATER uit 1919 in Expressionistische stijl met Art Déco interieur onderdelen. In de volksmond "Het Grand Theatre" genoemd. Ontwerp van Bredase architect J. Bilsen B.N.A. Het object is gebouwd door de bioscoopondernemer H.W. Lutzke. Het gebouw ligt op een binnenterrein dat omsloten wordt door de bebouwing van de Nieuwe Ginnekenstraat, Dr. van Mierlostraat en Van Coothplein. De hoofdingang in de voor- of noordgevel ligt op de kop van een steeg, in het verlengde van de Ginnekenstraat waardoor de voorgevel gedeeltelijk zichtbaar is vanuit deze straat. Oorspronkelijke bestond de bioscoop annex theater uit één grote zaal met podium, kleine 'toneeltoren', balkon met loges en op de verdieping een kleine lunchroom. Na een brand in de toneeltoren in 1976, verviel de theaterfunctie. Bij de renovatie is het gebouw verbouwd tot vijf bioscoopzalen. Hierbij is de grote toneelzaal in tweeën gedeeld.

Tevens ontstond een tweede ingangspartij in moderne stijl.

Deze ingang valt buiten de bescherming van het rijksmonument.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De bioscoop heeft een L-vormige plattegrond met boven de zalen een wolfsdak en een plat dak boven de vestibule. Ze bevat een blokvormig zalencomplex gedeeltelijk een en twee bouwlagen hoog in een sober en zakelijke vormgeving met een monumentale lage ingangspartij geflankeerd door een hoektoren, die boven de zalen uitsteekt. Het geheel is opgetrokken uit beton en baksteen. De voor- en zijgevel van de inwendige hoek zijn witgepleisterd. Op een bordes onder rondboogarcade bevindt zich de driedelige hoofdingang, die bereikbaar is via een frontale trap over de volle breedte van de arcade. Rechts hiervan de hoge vierkante hoektoren met koepeldak. De toren bevat verzonken velden voorzien van expressionistische bouwvormen en ornamenten. Boven in het gevelveld van de toren aan de frontzijde een achthoekig venster. Onder de toren en gescheiden van de hoofdingang, door een stenen balustrade, bevinden zich de buitentrap en ingang naar de kelder. Op de begane grond had de toren een vierde arcadeboog, die nu is dichtgezet. De arcade heeft drie rondbogen met twee midden- en zijpijlers en blokkapitelen. In muurgedeelten verzonken velden. Boven de arcade een dakterras met balustrade. De voorgevel is in rusticawerk uitgevoerd. In de voorgevel op de tweede bouwlaag drie openslaande deuren met rusticalijst. In de galerij tegelwerk.

Muren en plafonds zijn gestuct.

De entreehal annex vestibule en de open galerij op de verdieping centraal boven de vestibule zijn voorzien van tegelvloeren en een getegelde lambrizing die doorloopt in het trappenhuis met leuning, balustrades en vijf plantenbakken. In de entreehal een rijk bewerkte houten kassa. De vloertegels in de kleuren wit, zwart en groen hebben in- en uitgezwenkte randen. De lambrizing is uitgevoerd in Art Déco-stijl met fraai geglazuurde bronskleurige tegels, fabrikaat "de Porcelijne Fles" uit Delft, waartussen in goudkleur tegels met het wapen van Breda. De monumentale trappartij met bordessen is voorzien van houten dektreden. Deurpartijen met staande panelen en facet geslepen spiegelglas. Het hang- en sluitwerk, de lichtkoepel in meerkleurig glas-in-lood boven de vestibule en de lichtarmaturen zijn uitgevoerd in Art Déco-stijl.

Waardering

De bioscoop is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden: het object is van belang als bijzondere uitdrukking van de culturele ontwikkeling van Breda; het is van belang als bijzondere uitdrukking van de technische en typologische ontwikkeling van het filmtheater in de beginfase van de ontwikkeling van dit medium; het is daarom tevens van belang wegens innovatieve waarde of pionierskarakter. Het object heeft architectuurhistorische waarden: het is van bijzonder belang vanwege de door de Bredase architect J. Bilsen gedane selectie uit internationaal actuele stijlvormen, die dienden als publiekstrekker; het object is van belang wegens de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, het materiaalgebruik en de bijzondere samenhang tussen ex- en interieuronderdelen. Gaafheid/Herkenbaarheid: het object is van belang wegens de architectonische gaafheid van delen van het interieur. Zeldzaamheid: het object is van belang als een der weinige voorbeelden van een gedeeltelijk gaaf bewaard gebleven bioscooptheater.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur

Functie

Theater

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument